

ומשנינן: אמר רב, משנתינו במקום שאין כותבין כתובה עפקינן, ובכהאי גוונא אין חשש שתוציא את כתובתה בשנית. ואכן במקום שכותבים כתובה אין הבעל חייב לפרוע לה את כתובתה עד שתביא את השטר.

ושמואל אמר, אף במקום שכותבין כתובה חייב הבעל לפרועה אפילו אם אין בידה את הכתובה. וקא סלקא דעתך — שכותבים לו שובר על הפרעון כדי שלא תוציא עליו את הכתובה לגבותה בשנית.

ומקשינן: וכי לדעת שמואל כותבין שובר?

ומשנינן: אמר רב ענן, לדידי מיפרשא לי מיניה דמר שמואל [קבלתי מפי שמואל לפרש דבריו]: לעולם אף שמואל סבר — אין כותבים שובר, ובמקום שאין כותבין כתובה, ואמר הבעל — "כתבתי, ואיני רוצה לפרוע עד שתחזיר לי את הכתובה", עליו להביא ראיה שכתב לה, ואם לא הביא ראיה פורע לה כתובתה.

ובמקום שכותבין כתובה, ואמרה האשה — "לא כתב לי, ואין בידי כתובה להחזיר לבעל", עליה להביא ראיה שלא כתב לה, ואם לא הביאה ראיה אינו פורע לה (136).

גיטיהן, ופרוזבוליהם — אשה גובה כתובתה שלא כגט, ובעל חוב גובה שלא בפרוזבול (133).

גמרא:

שנינו במשנה, שאם הוציאה גט ואין עמו כתובה, גובה את כתובתה, ואין חוששים שמא תוציאנה בשנית ותגבנה.

ומדקדקת הגמרא: שמע מינה, כותבין שובר. כלומר — מי שאבד שטרו, והלוה מודה שחייב לו, אלא שאינו רוצה לפרוע לו עד שיחזיר לו את השטר, כדי שלא יוכל לחזור ולתובעו שנית. אמרינן ליה — פרע לו. והוא יכתוב לך שובר שפרעת לו.

דאי אין כותבין שובר, ואין מחייבים את הלוה לפרוע עד שיחזיר לו המלוה את השטר, ליחוש דלמא מפקא [תוציא] לה לכתובתה לאחר מות בעלה, וגביא בה בתורת אלמנה, ותאמר — מעולם לא גרשני.

וא"כ קשה — הלא קיימא לן במסכת בבא בתרא (קע"א ע"ב) כמאן דאמר "אין כותבים שובר" (134) ואין הלוה מחוייב לפרוע עד שיחזיר לו המלוה את שטרו, ואם כן מדוע הכא חייב הבעל לפרועה (135)?

133. אך צריך שיהיו לה עידי גירושין או עידי פרוזבול. ובלעדיהם לא תגבה. גמרא.

134. רש"י. ועיין תוספות.

135. צריך באור — הרי הטעם ש"אין כותבים שובר" הוא משום שלא מוטל על הלוה לשמור על שוברו מן העכברים. ולכן אין מחייבים אותו לפרוע עד שיחזירו לו את השטר.

אך כאן ממילא מוטל על הבעל לשמור את

הכתובה, שמא ימות ותגבה מיורשיו בלא כתובה, כדין אלמנה. ואם כן, אפשר לומר שכאן לכולי עלמא יכתבו שובר?

וכתבו הראשונים — שעדיין יש לבעל עדיפות שתחזיר לו את הכתובה עצמה ולא תכתוב לו שובר. כיון שבלא הכתובה לא יהיה לה כל כך קל לחזור ולתבוע מיורשיו בשנית את כתובתה.

136. הקשו התוספות — מה תועיל לה הראיה